

TERMENII DE REFERINȚĂ

Specialist Monitorizare și Evaluare HIV/SIDA

A. CONTEXT ȘI REZUMAT

Republica Moldova (RM) este o țară care se confruntă cu o povară semnificativă cauzată de numeroase maladii infecțioase, printre care se numără infecția cu HIV și tuberculoza (TB).

Pentru a susține eforturile RM direcționate spre minimizarea provocărilor asociate controlului HIV și TB, Fondul Global (FG) și-a asumat angajamentul de a sprijini răspunsul național la aceste două maladii, în perioada aa. 2024-2026. Acest sprijin se aliniază obiectivelor definite în cadrul Programelor naționale de prevenire și control al infecțiilor cu HIV și TB, pentru perioada aa. 2022-2025.

Tuberculoza

Tuberculoza (TB) reprezintă una dintre problemele majore de sănătate publică în RM. Conform ultimelor date raportate, incidența TB (cazuri noi și recidive) a reprezentat 74 la 100 000 de locuitori, în anul 2022, situându-se în rândul țărilor cu cele mai ridicate rate din regiunea europeană, conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății (OMS). Sursa: OMS, 2022 https://worldhealthorg.shinyapps.io/tb_profiles/?inputs_entity_type=%22country%22&lan=%22EN%22&iso2=%22MD%22

De asemenea, RM este țara cu unul dintre cele mai înalte niveluri de rezistență la medicamentele anti-TB, fapt care prezintă un obstacol semnificativ pentru Programul Național de Răspuns la Tuberculoză, în asigurarea unui control eficient al acestei maladii.

În acest context, FG acordă, pentru perioada aa. 2024-2026, un sprijin semnificativ pentru componenta TB, în suma de circa 7.2 milioane EUR, cu scopul de a reduce povara acestei maladii în RM.

Principiile și prioritățile FG sunt aliniate cu politicile și directivele internaționale, inclusiv cele incluse în Strategia End TB a OMS, pentru perioada aa. 2015-2035.

Grantul FG pentru perioada aa. 2024-2026 este fundamentat pe experiența acumulată în timpul implementării granturilor anterioare și pe capacitatea deja existentă a țării de a aborda deficiențele programatice și financiare. Acesta reprezintă o componentă integrală a Programului Național de Răspuns la Tuberculoză (PNRT), aa. 2022-2025, și implică atât actori guvernamentali, cât și organizații non-guvernamentale (ONG-uri) relevante. Scopul acestuia este să valorifice expertiza acumulată anterior și să utilizeze resursele existente pentru a spori eficiența și eficacitatea intervențiilor implementate în scopul de a combate TB în RM.

HIV/SIDA

Incidența infecției cu HIV în RM este printre cele mai ridicate din Europa și a doua după Ucraina. În 2020, instrumentul SPECTRUM a estimat prevalența HIV în populația generală adultă - la 0.6% (0.3 la femei și 0.6 la bărbați) și un număr de 14 589 persoane care trăiesc cu HIV (PTH). În 2022, RM a raportat 929 de cazuri nou diagnosticate, cel mai mare număr înregistrat vreodată, fapt care indică posibile provocări în diagnosticarea cazurilor nedetectate de HIV. Potrivit Raportului Global de Monitorizare a SIDA (GAM) 2022, epidemia HIV în RM rămâne concentrată în rândul

populațiilor cheie (PCDI, BSB și LS) și a partenerilor lor. În 2023, SPECTRUM a estimat prevalența HIV în populația generală la 0.54% (0.48% pentru malul drept al r. Nistru și 0.89% pentru malul stâng).

Pentru a atenua aceste provocări majore, în 2022, Guvernul RM a aprobat spre implementare Programul național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS, aa. 2022-2025, aliniat la progresul înregistrat și lecțiile învățate din implementarea programelor anterioare, cu scopuri și obiective solide stabilite pentru a minimiza consecințele epidemiei HIV.

În același scop, în 2023, FG a aprobat grantul pentru perioada aa. 2024-2026, care va fi implementat pentru a ajuta RM să abordeze blocajele existente, să sprijine atingerea Țintelor stabilite și să asigure prestarea unor servicii de tratament și prevenire de calitate pentru populațiile cheie afectate.

B. SCURTĂ DESCRIERE A PROGRAMULUI

Scop

Diminuarea suferinței umane și a poverii socio-economice asociate cu tuberculoza și HIV/SIDA, în Moldova, prin promovarea unor medii și sisteme favorabile, centrate pe oameni, sensibile la dimensiunea de gen și bazate pe drepturi.

Tuberculoză

Strategii

Suținerea unui răspuns eficient și durabil la TB, prin:

1. Asigurarea accesului universal la diagnosticarea și detectarea promptă și de calitate a tuberculozei (cu accent pe RR/MDR-TB), prin implementarea testelor rapide de diagnostic molecular, îmbunătățirea calității și acoperirii testării de susceptibilitate la medicamente, și promovarea intervențiilor de depistare activă și Țintită a cazurilor (screening pentru TB în rândul grupurilor cu risc crescut de infectare).
2. Îmbunătățirea rezultatelor tratamentului pacienților cu RR/MDR-TB, prin implementarea regimurilor modificate scurte de tratament anti-tuberculos, prin extinderea abordărilor centrate pe pacient, prin oferirea unor servicii complete (comprehensive) de îngrijire a pacientului, și implementarea activităților de follow-up (urmărire a pacientului care urmează tratamentul anti-tuberculos).
3. Reducerea transmiterii tuberculozei, prin extinderea tratamentului preventiv eficient și îmbunătățirea controlului infecției.

HIV/SIDA

Strategii

Suținerea unui răspuns eficient și durabil la HIV, prin:

1. Creșterea depistării timpurii a infecției HIV, extinderea tratamentului ARV și îmbunătățirea calității îngrijirii HIV, prin promovarea abordărilor inovatoare de testare, asigurând accesul la TARV de calitate, implementând modele diferențiate de tratament și îngrijire HIV, centrate pe oameni, și abordând legăturile slabe dintre depistare, tratament și îngrijire;

2. Prevenirea transmiterii HIV, prin extinderea intervențiilor inovatoare de prevenire în rândul populațiilor țintă, integrarea platformelor de servicii de sănătate la nivel comunitar și eliminarea dihotomiei dintre prevenirea HIV și continuumul serviciilor de îngrijire;
3. Consolidarea sistemelor de sănătate, inclusiv cel comunitar; și
4. Înlăturarea barierelor legate de drepturile omului și de gen în accesarea serviciilor de control HIV.

C. RESPONSABILITĂȚI

Specialistul M&E este contractat în calitate de consultant, pe baza de contract de prestare servicii și face parte din echipa IMSP SDMC/UC PN HIV pentru coordonarea, monitorizarea și evaluarea Programului Național de Prevenire și Control al HIV/SIDA/ITS. Responsabilitățile Specialistului M&E reies din obiectivele și activitățile PN HIV/SIDA și ale grantului GF 2024-2026 și sunt axate pe asigurarea unei M&E calitative a serviciilor și activităților de control HIV/SIDA.

Specialistul M&E va fi remunerat din fondurile grantului MDA-C-PCIMU nr. 3623, acordat de către Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei.

D. SCOPUL LUCRULUI

Sarcinile Specialistului M&E vor include:

- Colectarea sistematică, verificarea și validarea datelor, în conformitate cu lista indicatorilor și periodicitatea specificată în Anexa B la contract "Cerințele de Raportare ale Consultantului". Datele colectate trebuie validate în conformitate cu Planul M&E al Programul Național de Prevenire și Control al HIV/SIDA/ITS (2022-2025);
- Elaborarea rapoartelor de progres programatic, în baza Anexei C „Lista Indicatorilor HIV/SIDA, perioada 2024-2026” la contract, și prezentarea acestora către IP UCIMP DS în format electronic și, la necesitate, pe suport de hârtie, semnat și remis oficial;
- Identificarea și înregistrarea eventualelor modificări ale surselor de date, valorile de bază ale indicatorilor, metodelor de colectare etc., și informarea IP UCIMP DS cu privire la orice astfel de schimbări;
- Introducerea trimestrială a datelor validate (pe tratament ARV, servicii de prevenire HIV și suport psihosocial pentru PTH) în formularele de raportare electronică, și prezentarea acestora către IP UCIMP DS;
- Furnizarea datelor suplimentare solicitate de IP UCIMP DS, cu privire cu rezultatele raportate;
- Actualizarea formularelor M&E privind indicatorii HIV/SIDA;
- Realizarea vizitelor periodice de monitorizare la centrele teritoriale, ONG/OSC-uri, pentru verificarea și validarea datelor raportate;
- Monitorizarea implementării bazei de date integrate "Registrul SIME HIV" la nivel central și regional, inclusiv a modulului de tratament ARV;
- Contribuirea la elaborarea rapoartelor naționale și internaționale, privind datele statistice HIV/SIDA;
- Supervizarea și validarea indicatorilor HIV/SIDA furnizați de toți partenerii implicați în implementarea PN HIV/SIDA/ITS (ONG-uri, organizații obștești, etc.);
- Consolidarea componentei M&E din cadrul ONG-urilor: perfectarea ToR unici pentru specialiștii M&E, plan de instruiți & implementare;

- Monitorizarea serviciilor de prevenire HIV contractate de UCIMP, CNAM, alți donatori, și consolidarea componentei M&E la nivel de ONG;
- Implicarea în exercițiile de estimare și prognozare a epidemiei HIV cu utilizarea instrumentului SPECTRUM;
- Implicarea în diferite exerciții, precum ar fi evaluări, studii ale PN HIV/SIDA/ITS, etc.

E. ARANJAMENTE INSTITUȚIONALE

Specialistul M&E este selectat de IP UCIMP DS și IMSP SDMC pentru a-și îndeplini sarcinile. Specialistul M&E va lucra la IMSP SDMC sub supravegherea directă a Coordonatorului Programului Național HIV/SIDA. Specialistul va raporta Coordonatorului de Program HIV și Directorului Executiv al IP "UCIMP DS". Specialistul nu încheie contract de muncă cu RP și nici nu reprezintă IP UCIMP DS.

F. PROFILUL CONSULTANTULUI

Cerințe minime de calificare:

- Studii superioare în sănătate publică / Științe sociale / Economie / Statistică sau în domenii conexe;
- Experiența anterioară (cel puțin 5 ani) în statisticile de sănătate;
- Experiența anterioară în domeniul HIV / SIDA/TB min 3 ani ar reprezenta un avantaj puternic;
- Experiență anterioară în gestionarea bazelor de date statistice de sănătate / sisteme de management al informațiilor;
- Experiență în domeniul implementării studiilor populaționale;
- Cunoștințe de calculator (Windows, MS Office, Internet Explorer, pachete de analiză statistică SPSS, RDSAnalyst, etc.);
- Cunoașterea limbii române și ruse.

Calificări considerate drept avantaj:

- Experiența anterioară în domeniul HIV/SIDA/TB min 3 ani ar reprezenta un avantaj puternic;
- Bună cunoaștere a limbii engleze.

G. DURATA SERVICIILOR ȘI TERMENII DE PLATĂ

Serviciile sunt necesare începând cu **Martie 2024**, pentru o perioadă de **10 luni**, cu extinderea acestora pentru încă **24 de luni**, în baza performanțelor obținute. Consultantul va fi finanțat din resursele grantului FG (MDA-C-PCIMU).